

Besluit **Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor of Science in de geneeskunde (academisch gerichte bachelor) van de Universiteit Antwerpen**

datum	Samenvattende bevindingen en overwegingen
12 maart 2015	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het
onderwerp	visitatierapport.
Definitief	
accreditatiebesluit	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
(003539)	De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als goed.
bijlagen	
4	De Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen heeft zich aangesloten bij de centrale onderwijsvisie van de Universiteit Antwerpen: zij streeft naar competentiegericht, studentgecentreerd, activerend, internationaal en op academisch onderzoek gebaseerd onderwijs. De opleiding heeft geïnvesteerd in een vertaling van de internationaal gehanteerde CanMEDS ¹ -rollen van de arts naar werkbare instrumenten. In de CanMEDS Competence Based Inventory (CBI) krijgen de rollen (medical expert, communicator, collaborator, scholar, professional, manager, health advocate) een eigen invulling door de opleiding.

Het opleidingsteam heeft de ambitie basisartsen te vormen die in staat zijn eender welke vervolgopleiding aan te vatten. Om dit te realiseren maken ze reeds in de bachelor een aantal specifieke keuzes in de vertaling van de CanMEDS-rollen. Met een lijst van 120 breed gedefinieerde klinische ziektebeelden biedt de opleiding een leidraad aan voor de docenten. De integratie van vaardigheden, kennis en gedrag staat centraal.

De domeinspecifieke leerresultaten voor de opleidingen geneeskunde zijn conform de bepaling in de Europese richtlijn 2005/36/EC met betrekking tot Basic Medical Training.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces als voldoende.

De opleiding heeft de stap gezet naar de integratie van de CanMEDS-rollen en het competentiegericht onderwijs, maar moet dit nog verder uitwerken. De opleiding kiest voor onderwijs in een systeem van modules: studenten zijn een aantal weken bezig met een bepaald opleidingsonderdeel in het onderwijs en daarna komt een nieuw opleidings-

¹ Canadian Medical Education Directives for Specialists

Pagina 2 van 9 onderdeel aan bod. De opleiding werkt met twee 'doorgangen': het materiaal dat in de eerste doorgang (bachelor) aan bod komt, keert later in complexere vorm terug.

De bacheloropleiding bouwt op een aantal leerlijnen, waarin een aantal rollen uit de CCBI aan bod komen. De grootste lijn is de Kennislijn, die sterk de nadruk legt op de rol van medical expert. De fundamentele van de medische kennis wordt in deze lijn gelegd, met een integratie van de basiswetenschappen (zoals fysica en chemie) met de medische wetenschap. In een aantal modules worden studenten reeds met patiënten geconfronteerd, maar het blijft verder vooral beperkt tot papieren casussen. De patiënt kan prominenter naar voor komen in het theoretisch onderwijs. De technische en communicatieve vaardigheden worden aangeleerd in de Klinische lijn. Via een verpleegstage in het eerste jaar krijgen studenten een aantal vaardigheden aangeleerd. In de latere jaren wordt het vaardighedenonderwijs gekoppeld aan de module. Naast de aandacht voor technische vaardigheden wil de opleiding ook inzetten op de communicatie tussen arts en patiënt, het omgaan met emoties en dergelijke meer. Het bachelorportfolio, dat loopt tot het tweede masterjaar, verzamelt de klinische opdrachten die de studenten tijdens hun opleiding uitvoeren en geeft een overzicht van hun communicatieve en medisch-technische vaardigheden.

In de Wetenschappelijke lijn leren studenten informatie verwerven en verwerken, informatie filteren en de nodige gegevensbanken gebruiken. De aandacht voor de wetenschappelijke methodologie staat centraal en studenten maken kennis met de verschillende kennisscholen. Voor de wetenschappelijke lijn zijn weinig contacturen voorzien, maar het onderwijs volgt een duidelijk patroon. De omgevings- en maatschappijfactoren komen aan bod in de Arts & maatschappijlijn, waar de begrippen gezondheid, ziektebeleving en ziektegedrag beschouwd worden vanuit een sociale en psychologische invalshoek. Een sterk punt uit deze lijn is de manier waarop de verslavingsthematiek geïntroduceerd wordt aan de studenten door een ervaringsdeskundige en de betrokkenheid van studenten via het stellen van vragen en sitebezoeken.

Tot slot is er sinds het academiejaar 2012–2013 de Integratielijn om studenten te stimuleren de kennis uit de verschillende modules te integreren met de rollen en competenties uit de CCBI. In integratieweken worden studenten op verschillende manier getoetst op hun parate kennis en krijgen ze probleemstellingen die ze met hun combinatie van kennis, vaardigheden en attitudes dienen aan te pakken. De Integratielijn biedt de mogelijkheid om de evolutie in complexiteit en het multidisciplinair onderwijs zichtbaar te maken, een mogelijkheid die de opleiding ten volle moet benutten.

Voor de verschillende modules zijn draaiboeken uitgewerkt, de zogenaamde studiewijzers. In deze studiewijzers zijn de verschillende leerdoelen voor de module uitgewerkt, hoe de student geëvalueerd wordt, welk leer materiaal gebruikt wordt en dergelijke meer. Er wordt frequent gebruik gemaakt van internationale literatuur, maar de opleiding moet nog inspanningen leveren om het aantal traditionele homemade cursussen te verminderen. De contacturen tussen docent en student is beperkt tot 20u per week, na klachten van de studenten dat ze teveel tijd op campus moesten doorbrengen. De opleiding voorziet meer ruimte voor zelfstudie en heeft geschrapt in het aantal hoorcolleges. In de voorziene 20u zijn naast de hoorcolleges ook responsiecolleges en vaardigheidstrainingen terug te vinden, maar de traditionele hoorcolleges (15u) zijn nog steeds te dominant.

De opleiding wil veel aandacht besteden aan haar internationale dimensie. Antwerpen is een multiculturele stad waar patiënten deel uit maken van verschillende cultuurgemeen-

Pagina 3 van 9 schappen. De faculteit heeft een internationaal netwerk uitgewerkt waar studenten gebruik van kunnen maken via een Erasmusproject of voor een buitenlandse stage. De faculteit neemt ook actief deel aan verschillende internationale samenwerkingsprojecten. In de bachelor is Erasmus niet mogelijk², maar studenten krijgen artikels doorgestuurd, er worden informatiebrochures gegeven en informatieavonden georganiseerd.

De opleiding wordt gedragen door een enthousiast en kwalitatief team. Het personeel is betrokken bij het onderwijs, het onderzoek en de kliniek. Aan de Universiteit Antwerpen is voorzichtig het initiatief gelanceerd om docenten een BKO (Basis Kwalificatie Onderwijs) te laten halen, iets waar de commissie haar waardering voor uitspreekt. Wel beveelt de commissie aan zowel nieuwe als zittende docenten te verplichten om professionalisering te volgen.

De voorzieningen van de opleiding zijn van een voldoende niveau. De auditoria en leslokalen zijn uitgerust met adequate middelen, maar zijn wel verspreid over meerdere locaties. Het studielandschap is beperkt tot drie lokalen met PC-voorzieningen, wat gering is in verhouding met het aantal studenten. Nieuwe onderwijsgebouwen zijn voorzien vanaf 2015–2016 om de toenemende studentaantallen te blijven ondersteunen. Op de campus is een goed uitgeruste bibliotheek en studenten hebben volop de mogelijkheid om zelf via elektronische weg de nodige informatie op te vragen. De dissectiezaal en het vaardighedenlokaal zijn eveneens goed uitgerust. De opleiding maakt gebruik van de elektronische leeromgeving Blackboard, maar studenten geven aan dat de intensiteit van het gebruik afhangt van docent tot docent, en dat niet alle documenten altijd up-to-date zijn. De leeromgeving wordt hoofdzakelijk gebruikt als een informatie- en distributieplatform. De mogelijkheden die het biedt voor e-learning kunnen beter worden benut.

Om een veilige leeromgeving te scheppen zijn verschillende kanalen opgezet waar studenten terecht kunnen met hun problemen. De studietrajectbegeleiders zijn het eerste, laagdrempelige aanspreekpunt. De begeleiders volgen de studenten op en vragen actief hoe ze geholpen kunnen worden. De Universiteit Antwerpen heeft ook centrale diensten als referentiepunt voor psychosociale problemen. Er zijn uitgewerkte protocollen rond dyslexie en andere functiebeperkingen. De studieadviseurs tot slot geven advies en begeleiding bij studieproblemen alsook advies bij studiekeuze en eventuele heroriëntering.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerde eindniveau als voldoende.

De opleiding toetst gevarieerd en adequaat de competenties van de studenten. De beoordeling van de studenten staat beschreven in het onderwijs- en examenreglement en in de studiewijzers die de studenten per opleidingsmodule ontvangen. De keuze voor de inhoud en vorm van de examens ligt bij de individuele docent, maar de opleiding geeft wel een aantal richtlijnen mee voor de verschillende bachelorjaren. De opleiding kiest voornamelijk voor 'klassieke evaluatievormen' in de vorm van schriftelijke examens. Het aantal mondelinge examens is beperkt. De nadruk ligt op eindtoetsing van de Kennislijn, de Klinische lijn en de Wetenschappelijke lijn, via respectievelijk een parate kennistoets, een

² De instelling meldt dat Erasmus in de bachelor wel mogelijk is: in academiejaar 2014-2015 zijn twee studenten via het Erasmusprogramma naar Parijs gegaan. (e-mail instelling d.d. 6 maart 2015)

Pagina 4 van 9 stationsproef en een individuele opdracht. De tussentijdse en formatieve toetsing, het doorlopend toetsen en gebruiken van feedback, kunnen frequenter worden aangeboden.

Het diplomarendement per instromende cohorte ligt hoog. De vertegenwoordigers van het werkveld geven aan dat ze tevreden zijn over de kwaliteit van de studenten.

Tijdens de gesprekken merken ze op dat de brede vorming en goede praktische basis het mogelijk maken om op verder te bouwen in de latere opleidingen. Studenten uit Antwerpen zijn goed voorbereid, leergierig en proactief. Het nemen van initiatief is hen niet vreemd, wat volgens het werkveld samen met de communicatieve vaardigheden het sterkste punt van de Antwerpse afgestudeerden is.

Eindoordeel commissie

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor of Science in de geneeskunde (academisch gerichte bachelor) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Aanbevelingen commissie

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie. In meer algemene zin wijst de NVAO op de gewenste onderwijsvernieuwing en op de verbetering van de kwaliteit van de klinische stages en van de toetsing.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

betreffende de accreditatie van de Bachelor of Science in de geneeskunde (academisch gerichte bachelor) van de Universiteit Antwerpen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Bachelor of Science in de geneeskunde (academisch gerichte bachelor) georganiseerd door de Universiteit Antwerpen. De opleiding wordt aangeboden te Antwerpen zonder afstudeerrichtingen. De kwaliteit van de opleiding is voldoende.

De accreditatie geldt vanaf 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2023.

Den Haag, 12 maart 2015

De NVAO
Voor deze:

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

³ Het ontwerpbesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij e-mail van 3 en 6 maart 2015 heeft Inge Verachtert, namens de instelling gereageerd op ontwerp van accreditatierapport. De opmerkingen zijn onverkort overgenomen.

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Goed
2. Onderwijsproces	Voldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Naam instelling	Universiteit Antwerpen
Adres instelling	Prinsstraat 13 2000 Antwerpen
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor of Science in de geneeskunde
Niveau en oriëntatie	academisch gerichte bachelor
Bijkomende titel	geen
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	nvt
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Antwerpen
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie	30 september 2015
Academieja(a)r(en) waarin opleiding wordt aangeboden ⁴	2014-2015
Studiegebied	Geneeskunde
ISCED-benaming van het studiegebied	09: Health and Welfare; 091 Health; 0912 Medicine

⁴ Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

Medisch deskundige

1. Kennis hebben van en inzicht hebben in de werking van de cel, de weefsels, de organen en het menselijk lichaam, in normale en pathologische omstandigheden, in interactie met de omgeving en rekening houdend met de bevindingen uit de epidemiologie.
2. Kennis hebben van eco-, socio-, psycho- en biologische evenals culturele factoren van diversiteit en inzicht hebben op de invloed ervan in het verlenen van patiëntenzorg.
3. In eenvoudige oefensituaties en onder begeleiding een hulpvraag verkennen, een anamnese afnemen en een lichamelijk onderzoek uitvoeren, enkele relevante hypothesen verwoorden, een inschatting van de ernst en urgentie van de situatie geven en een te verwachten beloop schetsen.

Communicator

4. Kennis hebben van de theoretische achtergronden van de arts-patiënt communicatie. De basisprincipes van de medische gespreksvaardigheden toepassen. Een doeltreffende patiëntgerichte communicatie kunnen herkennen.
5. Effectief en efficiënt een eenvoudige patiënten casus en wetenschappelijk werk communiceren en rapporteren aan medestudenten, artsen, onderzoekers en andere zorgverleners, binnen een academische context.

Samenwerker

6. Constructief samenwerken in teamverband in opleidingsomstandigheden. De meerwaarde van het werken in interdisciplinaire en interprofessionele context inschatten en ervaren.

Manager – Gezondheidsbevorderaar

7. Kennis hebben van de voornaamste aspecten van de organisatie van de Belgische gezondheidszorg. Kennis hebben van de verschillende dimensies van zorgverstrekking en gezondheidsbevordering, evenals van de voornaamste elementen die bijdragen tot haar toegankelijkheid.
8. Kennis hebben van de methodologie van wetenschappelijk onderzoek. Zelfstandig een eenvoudige literatuurstudie uitvoeren en hierbij de kwaliteit van de bestudeerde medische bronnen evalueren.
9. Onder begeleiding een onderzoeksvraag formuleren en uitwerken conform de gangbare wetenschappelijke criteria.

Professional

10. Kennis hebben van de belangrijkste professionele en ethische normen en deze in praktijk brengen.
11. Een ingesteldheid tot levenslang leren en tot het voortdurend bijsturen van eigen professioneel denken en handelen verwerven.

Voorzitter:

- Prof. dr. Friedo W. Dekker, hoogleraar onderwijs in wetenschappelijke vorming, klinische epidemiologie, Universiteit Leiden;

Leden:

- Dr. Ben J.A.M. Bottema, directeur medische vervolgopleidingen eerste lijn, Universitair Medisch Centrum St. Radboud Nijmegen;
- Prof. dr. Christoph Brezinka, hoofddocent gynaecologische endocrinologie en reproductieve geneeskunde, Universitair Ziekenhuis Innsbruck;
- Prof. dr. Harry F.P. Hillen, em. hoogleraar interne geneeskunde, Faculty of Health, Medicine and Life Sciences, Universiteit Maastricht;
- Prof dr. Janke Cohen, hoogleraar onderzoek van onderwijs in de medische wetenschappen, Faculteit Medische Wetenschappen, Rijksuniversiteit Groningen;
- Bas Bruneel, BSc, student Master in de geneeskunde, Universiteit Gent (student-lid).

Joeri Deryckere, MA, trad op als projectbegeleider en secretaris van deze visitatie; hij is stafmedewerker kwaliteitszorg verbonden aan de Cel Kwaliteitszorg van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad.